

Zondag 26 maart 2017 zondag Laetare – verheugt u

Evangelielezing: Johannes 6 : 1 -15

Vorige week ging het om de vraag naar een glas water en van daag gaat het om de vraag naar een brood.

Weer een wonderlijk en mysterieus verhaal.

En hoe luisteren we naar dit verhaal van 'de wonderbare spijziging'?

Dat verhaal dat zo bekend is, dat je het bijzondere er bijna niet meer in hoort. Het is zo versleten, dat het vaal is geworden. Gaat het alleen om een wonder: – Jezus kan toveren?- Ik denk dat Johannes ons meer duidelijk wil maken. Het eerste wat opvalt is , dat Johannes het verhaal anders vertelt dan zijn collega's Mattheus, Lucas en Marcus.

Dáár zijn de mensen moe van een lange dag luisteren naar Jezus en als het donker wordt moeten zij naar huis om te gaan eten. Ze hadden blijkbaar niet verwacht zo lang weg te blijven, want niemand heeft iets bij zich, behalve die ene jongen met zijn vijf broden en twee vissen.

Johannes zet het gebeuren in een ander kader. We lezen bij hem niet dat de mensen lang naar Jezus geluisterd hebben, en ook niet dat het al bijna donker wordt. De mensen in het verhaal van Johannes lopen Jezus na om wat Hij dóet. Ze hadden de wondertekenen gezien die Hij bij de zieken deed. Ze zien een dokter in Hem, een wonderdoener. Het ging hen niet zo zeer om wat Jezus vertelde, maar vooral

om wat Hij kón, wat Hij deed, wat Hij hen opleverde. Hoe reageert Jezus op deze mensen? Duidelijk wordt, dat Hij zich verantwoordelijk voor hen voelt. Hij vraagt aan Filippus, één van zijn leerlingen: ‘Waar kunnen we brood kopen om deze mensen eten te geven?’

Het is een strikvraag, vertelt Johannes ons tussen de regels door, Jezus wil zijn leerling met die vraag op de proef stellen. Hij is iets van plan. Johannes geeft ons de indruk dat Jezus deze mensen geen brood wil geven omdat ze een hongerige buik hebben, Hij wil er iets anders mee, maar het wordt niet meteen duidelijk wat. Helemaal op eigen initiatief organiseert Jezus een maaltijd voor al die mensen die Hem achterna lopen.

Ze moeten er maar eens rustig bij gaan zitten. Het wordt een vredig tafereeltje.

Het is alsof Jezus met die maaltijd wil zeggen: ‘Jullie lopen Mij achterna voor genezingen en wonderen, maar Ik heb jullie ook nog iets anders te bieden. Houd je hand maar op, dan krijg je van Mij een stukje brood.....?’

Jezus heeft het brood nodig om iets uit te leggen, het brood wordt een téken dat Hij zijn léven met hen deelt, zichzelf wegschenkt..... als brood voor het hárt.

Hij deelt ons uit van zijn liefde, zijn kracht, zijn troost, zijn hoop. Hij schenkt geluk, en het inzicht dat een mens niet leeft van brood, van geld en bezit alleen.

Want na dit verhaal verteld te hebben in de eerste 15 verzen van Johannes 6 vertelt de evangelist Johannes, in tegenstelling tot de andere evangelisten - verder.

Hij laat Jezus uitleggen wat er nu eigenlijk met het wonder van de broodvermenigvuldiging gezegd is en bedoeld wordt. Dat het meer dan een wonder was, eerder een teken, een verwijzing naar Jezus zelf, een vooruitwijzing misschien wel, naar wat er met Jezus gebeuren zal.

Het thema lijkt eenvoudig: brood. Maar als we bij de bakker vragen: Mag ik een brood van u? Dan zal altijd gevraagd worden: Maar wat voor brood wilt u? Wit, bruin, volkoren, sesam, maanzaad, krentenbrood? We weten allemaal wat we met het woord brood bedoelen, maar het is ook een woord dat voor verschillende uitleg vatbaar is. Dat is ook het geval met het woord 'brood' in Johannes 6. Er is dan ook snel sprake van een spraakverwarring.

Als Jezus bijvoorbeeld zegt dat zijn Vader het ware brood uit de hemel geeft, dan denken de mensen aan aards, dagelijks brood, maar Jezus heeft het over zichzelf. En als Jezus zegt: Het brood dat Ik zal geven is mijn lichaam, dan zijn de mensen verbijsterd: hoe kan die man ons zijn lichaam te eten geven? Ja, wie Mijn lichaam eet en mijn bloed drinkt, blijft in mij en Ik in hem.

Deze woorden herinneren ons aan de instellingswoorden van het Avondmaal, waar ook wij brood en wijn delen, als tekenen van het leven dat Jezus voor ons gaf.

In alle eenvoud van 'brood', zit toch ook veel diepgang, veel inhoud. Ik ben het brood dat leven geeft. Brood heb je nodig om in leven te blijven. Brood -nodig hebben wij Hem. Hij is het brood dat leven geeft. En ook is Hij het levende brood, gave van Godswege.

De 'brood'-woorden, die Jezus uitspreekt na deze gebeurtenis van de vermenigvuldiging, verdiepen het teken, het wonder.

Zoals Hij het brood brak en uitdeelde aan de mensen, zo zal zijn lichaam gebroken worden om uitgedeeld te worden aan de mensen.

En ook: zoals niets van het brood dat Jezus uitdeelt aan de mensen verloren mag gaan, zo mag ook niemand van de mensen, niemand van ons mensen, verloren gaan.

Er is brood in overvloed voor iedereen. Het brood dat leven geeft is er voor iedereen.

Verder in dit hoofdstuk brengt Johannes nog meer kleur en diepte in zijn woorden door terug te grijpen op de geschiedenis van het volk van Israël. Ooit gaf God jullie voorouders manna in de woestijn - brood uit de hemel. In de woestijn zagen de Israëlieten die witte vlokken uit de hemel komen zweven.

En ze zeiden tegen elkaar: "Manna?" Dat betekent: Wat is dat? Wie is Hij? Dat is de vraag telkens als Jezus spreekt en handelt. Wie is Hij toch? Manna, brood van God.

Johannes 6 is een geheel van woorden, verwijzingen en beelden om iets duidelijk te maken van wie Jezus is.

Dat Jezus het brood is dat leven geeft. Uw voorouders hebben in de woestijn manna gegeten - ook een gave van God- voedsel voor onderweg- en toch zijn zij gestorven. Maar dit is het brood dat uit de hemel neerdaalt: wie dit eet sterft niet.

- Ik ben het levende brood - en juist in de woestijdagen van je leven als het leven geen leven meer lijkt, als alles dor is en droog, je geen uitzicht hebt of toekomst ziet juist dan is er kracht van boven, brood uit de hemel - voor iedereen.

Meer dan een woord, een gebed of zelfs een lied kan de taal van het brood spreken, brood, dat gebroken wordt en uitgedeeld. Ik ben er voor jou, zegt Jezus.

Vorige week, vandaag en morgen.

Na Pasen, wordt Jezus pas herkend door zijn vrienden in het breken van het brood. Toen Hij met hen aan tafel aanlag, nam hij het brood, sprak het zegengebed uit, brak het en gaf het hun. Nu werden hun ogen geopend en herkenden ze hem. Dat wij iets van God mogen herkennen in het Brood dat is gebroken en wordt uitgedeeld.

In deze weken waarin we naar het Paasfeest toeleven is het vol van betekenis dat Jezus het brood breekt en deelt. Het doet ons denken aan de laatste maaltijd die Jezus met zijn leerlingen hield.

Jezus doet in dit verhaal wat Hij ook kort voor zijn lijden zal doen en wat wij in de kerk steeds opnieuw doen: Hij neemt het brood, spreekt een dankgebed uit en deelt.

In zijn evangelie omschrijft Johannes Jezus ondermeer door een serie Ik-ben uitspraken. Uitspraken waarin Jezus aangeeft wie Hij is.

De eerste van die zeven uitspraken volgt kort na de lezing van vandaag: Ik ben het brood dat leven geeft. De serie wordt afgesloten met : Ik ben de ware wijnstok.

Brood en wijn vormen zo het beeld van wie Jezus is. Voor de eerste lezers van het Johannes'evangelie was de betekenis duidelijk.

Steeds opnieuw braken zij in hun samenkomsten het brood en dronken zij van de wijn.

Daarmee werd en wordt gevierd dat Christus zelf onder mensen aanwezig is, als er wordt gedeeld.

Bij zijn laatste maaltijd, bij wat wij zijn gaan noemen: de instelling van het avondmaal, wat wij vieren op Witte Donderdag heeft Jezus waarschijnlijk gezegd:
dit, dit brood, mijn Lichaam
dit, deze beker, mijn Bloed.

Oftewel dit brood, dat ben Ik. Als je dit brood eet, moet je worden zoals ik ben, dan moet je doen wat Ik je heb voorgedaan.

Drink ook deze wijn, Ik ben het zelf, Ik ben een bevrijder, die verzoening en bevrijding brengt.

Wanneer je deze wijn drinkt, word dan net zo'n bevrijder als Ik ben. Dan word je een ander mens.

Zo is dit verhaal van vanmorgen niet zomaar een verhaal over hongerige mensen en brood dat gedeeld wordt;

dit is een verhaal over Jezus, die het brood wil zijn voor elk mens.

Als je van dit Brood eet, zul je nooit meer honger hebben, horen de mensen. Zoals de Samaritaanse vrouw hoorde dat als zij van het water dronk dat Jezus haar gaf, nooit meer dorst zou hebben.

En wat is dat een ontroerend en een vreugdevol beeld: mensen zonder honger en dorst.

In navolging van Jezus mogen mensen, wij ,erop vertrouwen dat er Brood zal zijn voor iedereen.

Dat wij dat met elkaar zullen delen.

En om dat heel concreet te maken kan u een zakje gist meenemen.

Om een brood te bakken en dat met elkaar te delen.

En hoe u dat doet, mag u zelf verzinnen.

Dapper brood wordt het genoemd. En daarmee worden wij opgeroepen om net zo sterk en dapper te zijn als Jezus. En te delen zoals Hij deelt.

Een nieuwe toekomst breekt aan. Van breken en delen. En dat we die sterk en dapper tegemoet gaan.